

Læs teksten og diskuter spørgsmålene

Nogle samfund er mere flersprogede end andre – og der er forskel på landenes sprogpolitik. I Sydafrika har man eksempelvis i forfatningen fastslået 11 officielle sprog, og arbejder aktivt på at fremme flersprogethed i befolkningen og i samfundet. Det betyder blandt andet, at alle skal have ret til uddannelse på deres eget sprog (forudsat at det er et af de 11).

I Norge fastslår den officielle sprogpolitik, at de to varianter af norsk (nynorsk og bokmål) er ligeværdige og begge skal fremmes, og at alle skal have ret til at tilegne sig norsk samt bruge og udvikle sit eget modersmål eller førstesprog, ”inklusive tegnsprog, oprindelige sprog eller nationale mindretalssprog.”

De oprindelige sprog, der her henvises til, er samisk og kvensk, der begge tilhører den finsk-ugriske sprogstamme og derfor adskiller sig tydeligt fra norsk.

UDDRAG FRA NORSK SPROGLOV:

§ 4. Norsk språk

Norsk er det nasjonale hovudspråket i Noreg.

Bokmål og nynorsk er likeverdige språk som skal kunne brukast i alle delar av samfunnet. I offentlege organ er bokmål og nynorsk jamstilte skriftspråk.

§ 5. Samiske språk

Samiske språk er urfolksspråk i Noreg.

Samiske språk og norsk er likeverdige språk. Dei er jamstilte språk etter sameloven kapittel 3.

§ 6. Nasjonale minoritetsspråk

Kvensk, romani og romanes er nasjonale minoritetsspråk i Noreg.

Som språklege og kulturelle uttrykk er kvensk, romani og romanes likeverdige med norsk.

I Danmark har vi ingen sproglov, men mange love og politikker, der indirekte har indflydelse på sprogs stilling i samfundet, fx:

- Regeringens strategi for styrkelse af fremmedsprog i uddannelsessystemet fra 2017
- Retskrivningsloven
- Dansk Sprognævns Notat om dansk sprogs status fra 2012

Der træffes desuden løbende politiske beslutninger, der har indflydelse på sprogenes position i samfundet, fx

- Afskaffelsen af modersmålsundervisning for ikke-EU-sprog i 2009
- Indførelsen af en bestemmelse om, at folkeskoler KAN tilbyde fransk men SKAL tilbyde tysk som andet fremmedsprog
- Indførelsen af bestemmelsen om obligatoriske praktisk-musiske valgfag i folkeskolen, der umuliggør udbydelsen af spansk som 3-årigt valgfag
- Nedlæggelsen af engelsksprogede uddannelser på mange videregående uddannelsesinstitutioner
- Uddannelsespolitiske prioriteringer, der har ført til lukning af 32 sproguddannelser i perioden 2015-2020

Samtidig er der befolkningsgrupper i Rigsfællesskabet, der ikke har adgang til fx gymnasieuddannelse på deres førstesprog – fx de grønlandsktalende i Grønland.

Sydafrikas forfatning indeholder blandt andet disse bestemmelser om sprog:

- (1) The official languages of the Republic are Sepedi, Sesotho, Setswana, siSwati, Tshivenda, Xitsonga, Afrikaans, English, isiNdebele, isiXhosa and isiZulu.
- (2) Recognising the historically diminished use and status of the indigenous languages of our people, the state must take practical and positive measures to elevate the status and advance the use of these languages.
- (3)
 - (a) The national government and provincial governments may use any particular official languages for the purposes of government, taking into account usage, practicality, expense, regional circumstances and the balance of the needs and preferences of the population as a whole or in the province concerned; but the national government and each provincial government must use at least two official languages.
 - (b) Municipalities must take into account the language usage and preferences of their residents.

DISKUSSIONSSPØRGSMÅL:

1. Har vi i Danmark en sprogpolitik, når vi ikke har en sproglov?
2. Hvilke fordele og ulemper ser I ved den førte sprogpolitik?
3. Hvis I skulle lave en sproglov for Danmark og Rigsfællesskabet, hvordan skulle den så se ud?